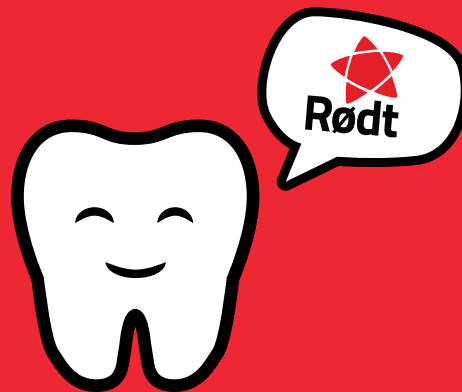

Rødt 2021:
Skatteopplegg for neste stortingsperiode

**Økt skatt til
de rike**

**Gratis tannhelse
til alle**

Send tannlegeregninga for folk flest til Witzøe og Reitan

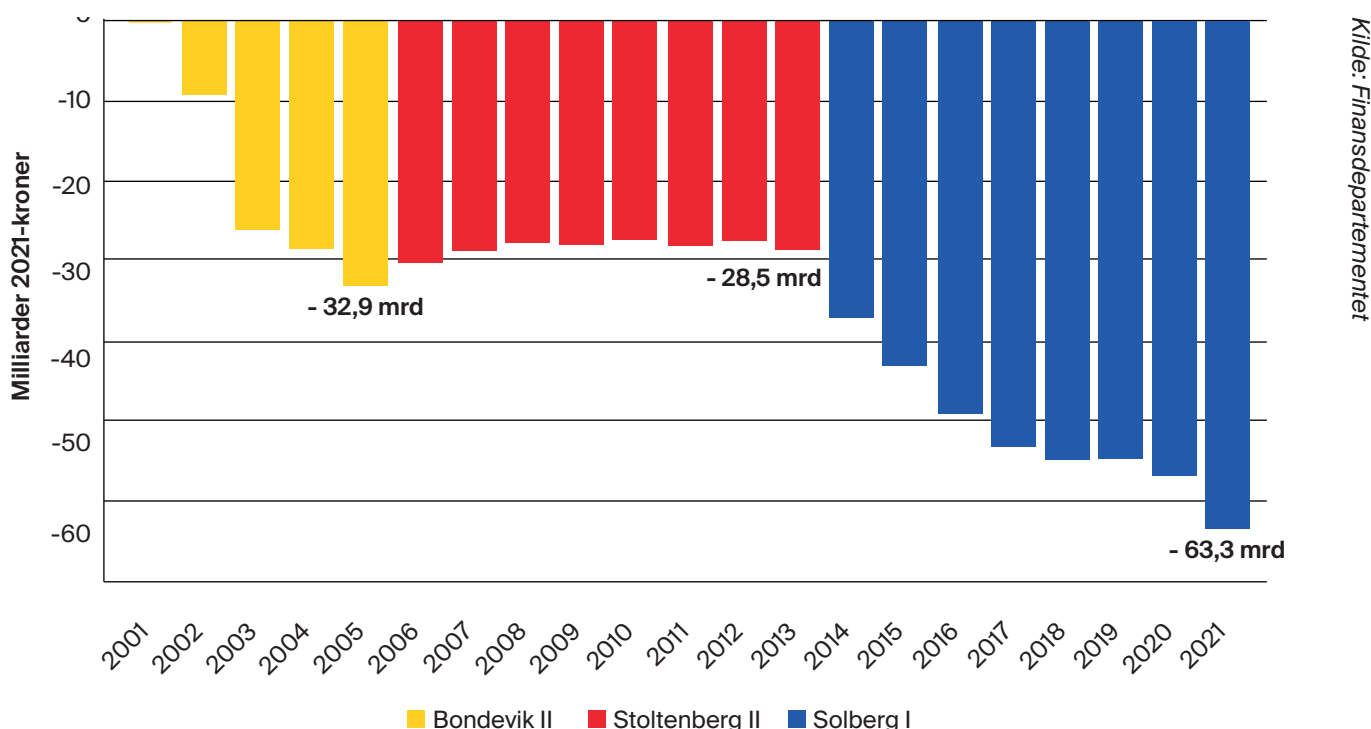
Økt skatt til de rike

Gratis tannhelse til alle

En rettferdig gjenåpning og et vendepunkt i kampen mot Forskjells-Norge

De siste tiårene har forskjellene økt gjennom skiftende regjeringer. Dagens regjering har satt fart på utviklingen med målrettede skattekutt for de rike, usosiale kutt i velferden og svekkelse av det sosiale sikkerhetsnettet. Aldri før har vi hatt flere norske milliardærer og sett flere barn vokse opp i familier med dårlig råd her til lands.

De siste 20 årene har ulike borgerlige regjeringer gjennomført skattekutt som har redusert det samlede skattenivået med over 60 milliarder kroner, og redusert handlingsrommet for velferden og fellesløsningene. Den rødgrønne regjeringa valgte å ikke snu trenden, og nøyde seg med å bli et åtte år langt pauseinnslag i høyresidas kuttpolitikk. På den måten har høyresida fått lov til å styre retningen i et grunnleggende politisk spørsmål. Skattekuttene har svekket vår felles velferd, og samtidig vært med på å øke de økonomiske forskjellene. Dette er en utvikling som må snus med et nytt politisk flertall.

Gjennom koronakrisa har arbeidsfolk tatt de største byrdene, både de som har stått i frontlinja og holdt hjulene i gang og alle de som har mistet jobb og inntekt. Samtidig ser vi stadig flere eksempler på at fellesskapets krisestøtte har gått til overskudd og utbytter, at store selskaper og rike mennesker står igjen med store gevinster og at enkelte sektorer har hatt stor profit som følge av pandemien. Dagligvarebaronene Odd Reitan og Johan Johansson har til sammen økt sine formuer med hele 62 milliarder kroner under pandemien.

Årets valg handler om å skape et vendepunkt i kampen mot forskjells-Norge, og sørge for at veien ut av koronakrisa blir rettferdig. Økonomiske forskjeller må bekjempes i arbeidslivet, i boligmarkedet og i alle deler av samfunnet. Men vi kommer ikke i mål uten å også omfordele verdiene i samfunnet gjennom et mer rettferdig skattesystem og en sterkere felles velferd.

Si opp skatteforliket med Høyre-regjeringa

Arbeiderpartiet og Senterpartiet inngikk i 2016 et forlik med høyresida som la fast hovedlinjene i skattepolitikken. I forliket ble partiene enig om å redusere selskapsskatten ned til 23 prosent og å innføre en aksjerabatt i formuesskatten. Skatteforliket har bidratt til økte forskjeller og kan bli et hinder for at en ny regjering vil gi et reelt politisk retningsskifte.

Etter flere år med massive skatteuttak til de rike, økende ulikhet og en koronaregning som må betales rettferdig er det på tide at Ap og Sp sier opp skatteforliket med høyresida. Vi trenger en ny skattepolitikk som skjermer vanlige folks inntekter, kutter i flate avgifter og øker skattene for høye inntekter, store formuer, aksjeutbytte, luksusarv og selskapsoverskudd. Dette trengs hvis et nytt politisk flertall skal få ned forskjellene og gjennomføre nye offensive velferdsreformer, ikke bare bli et hvileskjær mellom skatteuttak og velferdsuttak fra Høyre-regjeringer.

Oppskriften på gratis tannhelse: Opptrappingsplan for skatt på selskapsoverskudd

Selskapsskatten i Norge – skatt på selskaper med overskudd – har blitt kuttet fra 28 til 22 prosent de siste åtte årene. Å reversere noe av dette kuttet er en målrettet måte å sørge for at de som har tjent gode penger under koronakrisa – og gjør det godt de kommende årene – bidrar mer, uten å ramme de som sliter med å holde hjulene i gang. Skatten betales utelukkende på overskuddet i selskapet, etter at alle kostnader er trukket fra. Bedrifter som ikke har overskudd betaler ingen skatt, og det er i hovedsak utbyttet til eierne som blir mindre når selskapet må betale mer skatt.

I mange år har vi sett et internasjonalt kappløp mot bunnen, hvor Norge har konkurrert med andre land om å kutte i selskapsskatten. Men i et kappløp mot bunnen taper du selv når du vinner. Derfor må Norge gå i front i motsatt retning. G20-landene har nå, med støtte fra 130 land, gått inn for en internasjonal minstesats for selskapsskatt på 15 prosent. I USA har Joe Biden foreslått å øke den nasjonale selskapsskatten fra 21 til 28 prosent. Satsene er alt for lave, før Donald Trump var skatten på 35 prosent, men det er i det minste starten på en mulig snuoperasjon. I sommer oppnevnte regjeringa et nytt skatteutvalg, og i den anledning uttalte finansminister Jan Tore Sanner til Dagens Næringsliv at «I USA og Storbritannia diskuteres allerede en økning av selskapsskatten istedenfor de siste års kutt. Disse internasjonale trendene må utvalget jobbe med.»

Rødt går til valg på et omfattende skatteopplegg for å rydde opp etter høyresida og utvikle velferdsstaten videre. Som en del av det lanserer vi nå en plan om å trappe opp selskapsskatten med ett prosentpoeng i året, fra dagens 22 til 26 prosent i løpet av denne stortingsperioden. Det vil gi 14,8 milliarder ekstra i felleskassa, som alene er mer enn nok til å fullfinansiere en tannhelsereform som gjør tannhelse helt gratis for alle innen fire år.

Venstresida kan ikke frede Rema-Reitan og Gunnar Witzøe. Spesielt ikke når vi ser en internasjonal motreaksjon mot skattekappløpet mot bunn. Vi trenger et vendepunkt i kampen mot Forskjells-Norge.

1. Rødts opptrappingsplan for selskaps-skatten

Selskapskatten betales på selskapenes årlige overskudd etter at alle kostnader, alt fra lønninger og innsatsfaktorer til investeringer og lånekostnader, er trukket fra. Et selskap som bruker alle sine inntekter på drift og investering vil derfor ikke betale en eneste krone i selskapskatt, heller ikke med Rødts forslag. Det samme gjelder selvsagt selskaper som går med underskudd. Selskapenes overskudd går i stor grad til utbytte til eierne eller selskapets egenkapital.

Hele perioden fra 1992 til 2014 var selskapskatten på 28 prosent og det var den rødgrønne regjeringa som i sitt siste reviderte budsjett i 2013 først foreslo å redusere skattesatsen til 27 prosent. Deretter reduserte Høyre-regjeringa skatten ned til 25 prosent før de i 2016 inngikk et skatteforlik med Ap og Sp som innebar å kutte skatten ytterligere ned til 23 prosent. Det siste kuttet ned til dagens nivå på 22 prosent har regjeringa stått for alene. Likevel freder Ap og Sp også dette skattekuttet i sine planer for neste stortingsperiode.

Rødt foreslår nå å øke selskapskatten i en forutsigbar opptrappingsplan med ett prosentpoeng i året denne stortingsperioden. Fordi skatten betales på overskuddet et gitt år vil ikke inntektene fra økt skatt komme før året etter det aktuelle statsbudsjettet hvor vedtaket gjøres. Rødts opptrappingsplan ser derfor slik ut:

I STATSBUDSJETTET FOR ÅR:	ØKES SKATT PÅ SELSKAPSOVERSKUDD TIL:	DET GIR ØKT HANDLINGSROM TIL VELFERDSREFORMER (MILL.KR):
2022	23 %	-
2023	24 %	3 700
2024	25 %	7 400
2025	26 %	11 100
2026		14 800

Inntektene fra en slik opptrappingsplan vil alene være nok til å fullfinansiere en tannhelsereform som flytter hele tannlegeregninga fra hver enkelt til fellesskapet. Slik kan alle, også de som har dårlig råd, få nødvendig behandling, og de mest velstående kan ta en større del av regninga.

Stadig flere ser hvor ulogisk det er at tannlegeregninga, i motsetning til alle andre helsetjenester, er noe du betaler av egen lomme. Nye tall viser at én av fem ikke har råd til å gå til tannlegen selv om de har behov for det. Klasseskiller ødelegger liv. Det er et faktum at de som har dårligere råd får dårligere helse, blant annet fordi de ikke kan ta ferie eller fordi de nettopp ikke kan gå til tannlegen når de trenger det.

Flere partier har foreslått å styrke tannhelsetjenestene, men peker på at en universell ordning er urealistisk. Det finnes flere ulike usikre anslag for hvor mye det vil koste for en tannhelsereform, som spenner fra drøyt 6 milliarder til rundt 12 milliarder. Kostnaden avhenger av hvordan og når anslagene er utført, og hvilke egenandelsordning som skal gjelde. Det er også avgjørende at en tannhelsereform kommer med et forsvarlig prissystem, som sikrer et godt tilbud, slik at økt offentlig finansiering av tannhelse ikke skaper et nytt marked for økt profitt til kommersielle aktører. Nå legger Rødt fram en plan som viser at det er høyst realistisk å gjennomføre og fullfinansiere en tannhelsereform i løpet av en stortingsperiode.

2. Rødts helhetlige skatteopplegg for stortingsperioden

Oppsummert:

- Økt skatt på høye inntekter, store formuer og aksjeutbytte.
- Ingen økt inntektsskatt for vanlige og lave inntekter.
- Kraftfulle skatteøkninger for de 1 prosent rikeste.
- Si opp skatteforliket: Øk skatten på selskapsoverskudd og avskaff aksjerabatten på formuesskatt.

I tillegg til økt skatt på selskapsoverskudd foreslår Rødt et skatteopplegg for stortingsperioden som øker skattene på høye inntekter, store formuer og aksjeutbytte. Med Rødts forslag vil ingen som tjener under 600 000 kroner få økt inntektsskatt, og for de som tjener opp til 1 million er det snakk om et par tusenlapper i året. De virkelig store skatteøkningene kommer for den 1 prosent rikeste, det vil si de med inntekt over 2 millioner og formue over 10 millioner kroner.

I skatteforliket mellom Ap, Sp og Høyre-regjeringa ble det enighet om å innføre 20 prosent verdsettelsesrabatt på aksjer i beregning av formuesskatten. Regjeringa har i etterkant gått lengre enn forliket og økt rabatten til 45 prosent. Rødt foreslår å avvikle hele rabatten, som er en målrettet årlig skattegave til aksjeeiere på 6 mrd. kroner. Arbeiderpartiet og Senterpartiet vil beholde rabatten på nivået i skatteforliket, som alene innebærer en årlig skattegave på 2,8 mrd. kroner.

Ut over økningen i selskappsskatten foreslår Rødt disse skatteendringene:

SKATTEENDRINGER I RØDTS ALTERNATIVE STATSBUDSJETT	PÅLØPT (MILL. KR)	BOKFØRT EFFEKT I 2022 (MILL. KR)
Mer progressiv inntektsskatt, økt skatt på utbytte m.m.	21 720	17 376
 Dette innebærer:		
• Lavere skatt på inntekter under 600.000 kr og høyere skatt på inntekter over 600 000 kr: + 11 338 mill.		
• Økt skatt på utbytte og fjerning av skjermingsfradraget: + 6 064 mill.		
• Økt fagforeningsfradrag til 8 000 kr (over dobling fra 3 850): - 554 mill.		
• Økt pendlerfradrag: - 188 mill.		
• Økt fradrag for enslige forsørgere (tilsvarer prisjustering siste 5 år): - 120 mill.		
• Økt minstefradrag for pensjonister med 3000 kr: - 250 mill.		
• Prisjustert sjømannsfradrag, fiskerfradrag, jordbruksfradrag og særskilt fradrag for Troms og Finnmark: - 32 mill.		
• Rentefradrag på lån går opp til 50 G per person: + 742 mill.		
• Fjerne skattefradrag for IPS: + 376 mill.		
Økt og progressiv formuesskatt	14 170	11 340
Øvrige mindre skatteendringer, hovedsakelig for å fjerne skattefradrag for natur- ødeleggende utbygging/utvidelser av kraftverk og halvert fradrag for petroleum i Skattefunn-ordningen	867	207
Sum	36 757	28 923

Fortsetter på neste side

Økt økonomisk handlingsrom i neste stortingsperiode

Totalt vil Rødts helhetlige skatteopplegg, inkludert opptrappingsplanen for selskapsskatten, gi følgende anslåtte økning av handlingsrommet for velferdsreformer og andre prioriteringer i statsbudsjettet i kommende stortingsperiode (basert på 2021-tall fra Finansdepartementet):

ÅR	ØKT ØKONOMISK HANDLINGSROM (BOKFØRT)
2022	28,9 mrd.
2023	40,5 mrd.
2024	44,2 mrd.
2025	47,9 mrd.

Ny og rettferdig arveskatt

I tillegg ønsker Rødt å innføre en rettferdig arveskatt, med en mye mer progressiv innretning enn avgiften som ble fjernet i 2014. Med et høyt bunnfradrag på 5 mill. kroner og flere innslagspunkter med økende satser, vil det bare være personer som arver svært store verdier som vil bli omfattet av skatten. En mulig modell er at arvebeløp mellom 5-10 millioner skattlegges med 10 prosent, beløp mellom 10-100 millioner skattlegges med 15 prosent og beløp over 100 millioner skattlegges med 25 prosent.

Siden vi ikke får offisielle beregninger fra Finansdepartementet på hvor store inntekter en slik modell vil gi, er disse potensielle inntektene ikke inkludert i tabellene over. Basert på tilgjengelig statistikk for mottatt arv eller gave i årene 2014-2019, kunne en slik arveskatt gitt 2-3 mrd. kroner i årlige inntekter til fellesskapet, men mye tyder på at mange av de rikeste i landet har brukt tiden med Høyre-regjering aktivt, slik at anslaget kan være for høyt for de kommende årene.

Rødts progressive modell sørger for at arveskatt i hovedsak vil bli betalt av noen få promille av befolkningen, som i snitt har arvet flere titalls millioner.

Målet med en ny rettferdig arveskatt er vel så mye å bryte opp de store dynastiformuene, som det er å skaffe inntekter til fellesskapet. Det er udemokratisk at en liten gruppe mennesker har uproporsjonalt stor innflytelse over det norske samfunnet.

Avgifter

Den borgerlige regjeringa har økt avgiftsnivået med 2 milliarder kroner de siste åtte årene, noe som hovedsakelig har gått utover folk flest. På grunn av de store elbil-subsidiene, har avgiftsnivået faktisk gått ned for de aller rikeste.

Rødt har i sitt alternative statsbudsjett holdt det totale avgiftsnivået om lag uendret, med kutt i usosiale avgifter som elavgiften, redusert moms på kollektivtrafikk og opplevelser, og fjernet moms på norskprodusert frukt og grønt og reparasjoner.

Rødt foreslår økt grunnrentebeskatning for blant annet oppdrettsnæringa, noe som per i dag er utformet som en produktionsavgift. Gjennom mange år har milliardærer som Gustav Witzøe tjent grovt på å bruke fellesskapets arealer, og større deler av denne superprofitten bør tilfalle fellesskapet.

Vi vil at flere miljøavgifter differensieres, slik at særlig forurensende luksusforbruk blir dyrere. inntektene vi får ved å øke CO2-avgiften, foreslår vi å betale tilbake til alle med gjennomsnittlig inntekt eller lavere, der vi også tar distriktshensyn. Slik kan vi få ned både utslippene og forskjellene.

Rødts stortingsgruppe

Postadresse: Stortinget, Postboks 1700 Sentrum, 0026 Oslo

E-post: postmottak.rodt@stortinget.no

Telefon: 23 31 23 95

Rødt

Adresse: Dronningens gate 22, 0154 Oslo

E-post: roedt@roedt.no

Telefon: 22 98 90 50

Utgitt august 2021.

